

Hogyan (ne) mondjam?

A fogyatékos személyekkel kapcsolatos
ajánlott kifejezések gyűjteménye

2009

Készült a Fogyatékos Emberek Szövetségeinek Tanácsa
együttműködésével

AZ ÉRINTETTEK MEGNEVEZÉSE*			
ÁLLAPOT	AJÁNLOTT KIFEJEZÉS a jelző után mindig főnevet téve (pl. gyermek, ember, személy)	ELFOGADHATÓ KIFEJEZÉS	DISZKRIMINATÍV, SÉRTŐ KIFEJEZÉS
beszéd	beszéd fogyatékos	beszédhibás	hallónéma
értelem	értelmi fogyatékos, tanulásban akadályozott, értelmileg akadályozott	értelmi sérült	hülye, debil, elmebeteg, bolond, gyengeelméjű
hallás	siket, nagyothalló	hallássérült	süket, süketnéma, nehezen halló, nem halló
látás	vak, gyengénlátó	látássérült	világtalan
mozgás	mozgáskorlátozott, mozgássérült		béna, nyomorék, tolószékes, rokkant
több fogyatékoság együtt	halmozottan sérült, halmozottan fogyatékos		béna, nyomorék, hülye, elmebeteg, bolond, gyengeelméjű
szervi	szervátültetett	transzplantált	beteg
Ajánlott gyűjtőfogalmak: fogyatékos ember, személy; fogyatékosággal élő ember, személy; akadályozott, sérült ember, személy.			
Kerülendő: fogyatékkal élő, rokkant, beteg.			
EGYÉB SZAKKIFEJEZÉSEK*			
AJÁNLOTT KIFEJEZÉS		KERÜLENDŐ KIFEJEZÉS	
jelnyelvi tolmács		süketnéma tolmács, jeltolmács	
jelnyelv		jelbeszéd, mutogatás	
indukciós hurok			
jelnyelv-használó		mutogató, hadonászó, gesztikuláló	
siket kultúra, siket közösség, jelnyelvi közösség			
kerekeszéssel közlekedő		tolókocsihoz kötött	
halló (siket ellentettje)		beszélő	
látó (látássérült ellentettje)			
ép (fogyatékos ellentettje)		egészséges	
többségi iskola		normál iskola	
konduktor			
gyógypedagógus			
gyógytestnevelő, gyógytornász			
személyi segítő		gondozó, ápoló (az egészségügyben helyes)	
Braille-írás (pontírás)			
síkírás (pontírás ellentettje)			
fogyatékosok szervezetei		fogyatékos szervezetek	
Esélyegyenlőségi Törvény		fogyatékos törvény	
fogyatékosok sportja, sportoló fogyatékosok		fogyatékos sport	
paralimpia		paraolimpia	
megváltozott munkaképességű személy (a munka világában)		csökkent munkaképességű személy	

AUTIZMUSSEL KAPCSOLATOS KIFEJEZÉSEK	
ELAVULT FOGALMAK	KORSZERŰ FOGALMAK
autisztikus/auti/aspi [Bár néhány ember utalhat önmagára ezekkel a szavakkal.]	autizmussal / autizmus spektrumzavarral (ASD) élő személy/kisgyermek/gyermek; autista; autizmus (beleértve az Asperger szindrómát)
autizmustól szenved VAGY az autizmus áldozata	lásd, mint fent
kór/betegség	akadályozottság VAGY állapot
normálisan fejlődő gyerekek	típusosan fejlődő gyermekek
normális	tipikus / átlagos; neurotipikus [Ezt a kifejezést csak az autizmussal foglalkozó közösségekben használják, így nem biztos, hogy máshol, mint például a nem szakmai sajtóban használható]. többségi, tipikus fejlődésű

ÉRINTETTEK ÁLTAL HASZNÁLT SEGÉDESZKÖZÖK MEGNEVEZÉSE*	
AJÁNLOTT KIFEJEZÉS	KERÜLENDŐ KIFEJEZÉS
hallókészülék	nagyothalló készülék, hallóka, fülkészülék
kerekesszék	tolókocsi, rokkantkocsi

*Készült a De juRe Alapítvány szakértői anyaga alapján